

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000028

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-01-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уткіна Марина Сергіївна

2. Maryna Utkina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3801-3742

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-02-2024

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.051.07

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.21.21, 10.19

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади здійснення фінансового моніторингу в Україні
2. Administrative and Legal Principles of Financial Monitoring Implementation in Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячено комплексному дослідженню законодавчих і теоретичних адміністративно-правових засад здійснення фінансового моніторингу. У роботі надано вдосконалене поняття «фінансовий моніторинг», надано авторське визначення понять «міжвідомча взаємодія суб'єктів фінансового моніторингу», «принципи фінансового моніторингу», «функції фінансового моніторингу», «методи фінансового моніторингу» та «інформаційне забезпечення фінансового моніторингу». Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері провадження фінансового моніторингу. Предметом дисертаційного дослідження є адміністративно-правові засади здійснення фінансового моніторингу. Дисертація містить наукові положення й результати, отримані під час проведення наукового дослідження, що виконують актуальне завдання щодо комплексного вивчення й розкриття адміністративно-правових засад здійснення фінансового моніторингу. Запропоновано до дій, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, віднести дії, пов'язані з використанням благодійної допомоги та волонтерства як інструментів для приховування злочинних доходів, наприклад, здійснення благодійних

внесків на імена третіх осіб або створення фіктивних благодійних організацій, привласнення коштів, а також використанням волонтерської діяльності для легалізації злочинних доходів унаслідок залучення волонтерів до фіктивних проєктів або інших схем, що дозволяють приховати справжнє походження коштів.

Обґрунтовано необхідність закріплення на законодавчому рівні міжвідомчої взаємодії суб'єктів фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації злочинних доходів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Розкрито сутність інформаційного забезпечення системи фінансового моніторингу, виділено його основні складові. Ґрунтовно досліджено питання принципів фінансового моніторингу як основних засад, що визначають підходи та методологію до виявлення, аналізу та контролю фінансових операцій із метою виявлення та запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення й інших фінансових злочинів. Проаналізовано порядок міжнародної взаємодії і співпраці між суб'єктами фінансового моніторингу України та зарубіжних країн. Запропоновано діяльність суб'єктів національного рівня групувати так: збирання та аналізування інформації; розслідування і виявлення порушень; повідомлення та співпраця; розроблення політики та нормативного регулювання; міжнародна співпраця; запобігання фінансовим ризикам. Удосконалено підхід до періодизації етапів становлення й розвитку інституту фінансового моніторингу в Україні й рівні вітчизняної законодавчої бази, що регулюють систему фінансового моніторингу. Функції фінансового моніторингу визначені як конкретні своєрідні напрями його застосування у виконанні різних функціональних завдань, а методи фінансового моніторингу - як сукупність структурованих і систематизованих прийомів та засобів (інструментарію), що використовують для збирання, аналізу та оброблення масиву інформаційних даних із метою запобігання та протидії фінансовій злочинності (легалізації злочинних доходів (зокрема й за допомогою віртуальних активів; корупційних діянь тощо), фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Проаналізована основна роль і значення організацій наднаціонального рівня в забезпеченні провадження ефективного фінансового моніторингу за допомогою: координації та співпраці; розроблення стандартів і нормативів; оцінювання та нагляду; навчання та розвитку навичок; міжнародної співпраці загалом; забезпечення стабільності та безпеки.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the legislative and theoretical, administrative, and legal principles of financial monitoring. The work provides an improved concept of "financial monitoring", the author's definition of the concepts "interagency interaction of financial monitoring subjects", "principles of financial monitoring", "functions of financial monitoring", "methods of financial monitoring", and "information support of financial monitoring". The object of the dissertation is public relations in the field of financial monitoring. The subject of the dissertation research is the administrative and legal principles of financial monitoring. The dissertation contains scientific provisions and results obtained during scientific research, which fulfil the urgent task of comprehensive study and disclosure of the administrative and legal foundations of financial monitoring. It is suggested that actions related to the legalization (laundering) of proceeds obtained through crime include the actions associated with the use of charitable assistance and volunteering as tools for concealing criminal proceeds, for example, making charitable contributions in the names of third parties or creating fictitious charitable organizations, misappropriation of funds, as well as the use of volunteer activities for the legalization of criminal income as a result of the involvement of volunteers in fictitious projects or other schemes that make it possible to hide the true origin of funds. The necessity of enshrining at the legislative level the interdepartmental cooperation of financial monitoring subjects in the field of prevention and countermeasures against the legalization of criminal income, financing of terrorism, and financing of the proliferation of weapons of mass destruction is substantiated. The essence of information support of the financial monitoring system is revealed, and its main components are highlighted. The issue of the principles of financial monitoring as the main foundations that determine the approaches and methodology to the detection, analysis and control of financial transactions in order to detect and prevent the legalization (laundering) of proceeds obtained through crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction and other financial crimes have been thoroughly investigated. The order of international interaction and cooperation between the subjects of financial monitoring

of Ukraine and foreign countries is analyzed. It is proposed to group the activities of national-level subjects as follows: collection and analysis of information; investigation and detection of violations; communication and collaboration; development of policy and regulatory regulation; international cooperation; prevention of financial risks. The approach to the periodization of the stages of formation and development of the institute of financial monitoring in Ukraine and the level of the domestic legislative framework regulating the financial monitoring system has been improved. Financial monitoring functions are defined as specific directions of its application in performing various functional tasks. The methods of financial monitoring are defined as a set of structured and systematized methods and means (toolkit) used to collect, analyze and process a mass of information data in order to prevent and counter financial crime (legalization of criminal proceeds (in particular, with the help of virtual assets; acts of corruption, etc.), financing of terrorism and financing of the proliferation of weapons of mass destruction. The prominent role and importance of supranational organizations in ensuring the implementation of effective financial monitoring is analyzed by means of coordination and cooperation, development of standards and standards, evaluation and oversight, training and skills development, international cooperation in general, and ensuring stability and security.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Уткіна М. С. Ризико-орієнтований підхід: особливості здійснення фінансового моніторингу під час його застосування. Проблеми та перспективи забезпечення макроекономічної стабільності : монографія / за ред. С. В. Леонова, М. С. Бричко. Суми : СумДУ, 2022. С. 40–49.
- Уткіна М. С. Здійснення фінансового моніторингу щодо протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом: зарубіжний досвід. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 82. С. 124–129. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4666006>.
- Уткіна М. С. Фінансовий моніторинг як один із засобів протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 7. С. 292–295. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/75>.
- Уткіна М. С. Правовий статус суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Правові горизонти. 2020. № 23 (36). С. 73–77.
- Уткіна М. С. Взаємодія правоохоронних органів та фінансових установ щодо здійснення фінансового моніторингу у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Правові горизонти. 2021. № 26 (39). С. 102–106.
- Уткіна М. С. До питання інформаційного забезпечення фінансового моніторингу. Juris Europensis Scientia. 2022. № 2. С. 94–97. URL: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.354>.
- Уткіна М. С., Смаль В. В. Заходи щодо співпраці правоохоронних органів з метою протидії легалізації злочинних доходів. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С. 360–362. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-7/86>.
- Резнік О. М., Уткіна М. С. Щодо співвідношення фінансового моніторингу та фінансового контролю: доктринальний та законодавчий підходи. Ампаро. 2022. № 2. С. 23–28. URL: <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2022-2-03>.

- Уткіна М. С. Методи здійснення фінансового моніторингу. Наукові перспективи. 2023. № 4 (34). С. 469–476. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4\(34\)-469-476](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-4(34)-469-476).
- Уткіна М. С. Виклики та перспективи міжнародної співпраці у сфері здійснення фінансового моніторингу. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 2. С. 255–259. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.02.43>.
- Уткіна М. С. Правові аспекти врегулювання віртуальних активів в контексті провадження фінансового моніторингу. Академічні візії. 2023. № 19. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7956251>.
- Уткіна М. С. Фінансовий моніторинг як інструмент запобігання фінансовому тероризму: нові виклики та перспективи. Академічні візії. 2023. Випуск 20. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/431>.
- Уткіна М. С. Щодо принципів фінансового моніторингу. Південноукраїнський правничий часопис. 2023. № 2. С. 147–151. URL: <https://doi.org/10.32850/sulj.2023.2.24>.
- Utkina M. S. Foreign Experience of Organising State Financial Monitoring. Держава та регіони. Серія: Право. 2023. № 3 (81). С. 99–104. URL: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.3.15>.
- Уткіна М. С. Ретроспективний аналіз розвитку інституту фінансового моніторингу в Україні. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 13 (27). С. 377–387. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-377-387](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-377-387).
- Уткіна М. С. Суб'єкти первинного фінансового моніторингу у національній системі. Ампаро. 2023. № 2. С. 48–55. URL: <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2023-2-07>.
- Уткіна М. С. Впровадження ризик-орієнтованого нагляду в системі фінансового моніторингу України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 2. С. 127–131. URL: <https://doi.org/10.32782/39221481>.
- Utkina M. S. Cooperation between Financial Intelligence Units, Supervisors and «Third» Countries: Main Points and Challenges. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2023. Том 34 (73), № 3. С. 67–71. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.3/12>.
- Уткіна М. С. Міжнародні стандарти та міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. № 3. С. 178–182. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.3.29>.
- Уткіна М. С. Фінансовий моніторинг організованої злочинності: основні тенденції й виклики. Актуальні проблеми держави і права. 2023. № 99. С. 134–139. URL: <https://doi.org/10.32782/apdp.v99.2023.19>.
- Oleg M. Reznik, Olha S. Bondarenko, Maryna S. Utkina, Nadiia S. Horobets. Corruptive Incomings Laundering in the Medical Sphere. Wiadomości Lekarskie. 2021. Volume LXXIV, Issue 5. P. 1250–1255. URL: <https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/archive/2021/WLek202105138.pdf>.
- Bondarenko O., Utkina M., Dumchikov M., Prokofieva-Yanchylenko D., Yanishevskaya K. Review of State Anti-Corruption Institutions Effectiveness in Ukraine. Amazonia Investiga. 2021. Volume 10, Issue 38. P. 219–233. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.38.02.22>.
- Reznik O., Utkina M., Bondarenko O. Financial Intelligence as an Effective Way in the Field of Combating Money Laundering. Journal of Money Laundering Control. 2023. Volume 26, № 1. P. 94–105. URL: <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2021-0102>.
- Utkina M., Samsin R., Pochtovyi M. Financial Intelligence (Monitoring) of the Transactions with Virtual Assets: New Legislation and Best Practices of Foreign Countries. Journal of Money Laundering Control. 2023. Volume 26, № 2. P. 349–360. URL: <http://dx.doi.org/10.1108/JMLC-12-2021-0136>.
- Utkina M., Reznik O., Pavlenko L. Financial Intelligence (Monitoring) during the Martial Law: Main Challenges and Key Points. Journal of Money Laundering Control. URL: <https://doi.org/10.1108/JMLC-06-2022-0093>.
- Bondarenko O., Utkina M., Reznik O. and Dumchikov M. Mechanisms for Interaction of Law Enforcement Agencies in the Field of Countering Money Laundering. Journal of Money Laundering Control. URL:

<https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2023-0006>.

- Думчиков М. О., Бондаренко О. С., Уткіна М. С. Загальні питання криміналістичної характеристики легалізації корупційних доходів. Криміналістика і судова експертиза. 2021. Випуск 66. С. 296–309. URL: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.29>.
- Bondarenko O., Utkina M., Kolesnikova M. the Role of Mass Media in Preventing Corruption. Law, State and Telecommunications Review. 2021. Volume 12, № 1. P. 70–93. URL: <https://doi.org/10.26512/lstr.v13i1.35433>.
- Уткіна М. С., Бондаренко О. С. Адміністративно-правові засади протидії корупції. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Випуск 35. С. 19–24. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/647>.
- Bondarenko O., Utkina M. Martial Law and Smuggling of Goods: the Search for the Optimal Model of Legal Liability. Journal of Financial Crime. 2023. URL: <https://doi.org/10.1108/JFC-01-2023-0014>.
- Reznik O. M., Bondarenko O. S., Utkina M. S. Interaction of Law Enforcement Authorities with Financial Institutions : monograph. Germany : AP Lambert Academic Publishing GmbH & Co. KG, 2023. 60 p.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативно-правових документів; проекти нормативних документів

Соціально-економічна спрямованість: підвищення ефективності провадження фінансового моніторингу щодо протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму й фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 018U001317; 0120U100474; 0123U101945

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнік Олег Миколайович

2. Oleg Reznik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4569-8863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косиця Ольга Олексіївна
2. Olha Kosytsia

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5781-780X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут законодавства Верховної Ради України**Код за ЄДРПОУ:** 22907278**Місцезнаходження:** пров. Несторівський, 4, Київ, 04053, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мілієнко Олена Анатоліївна
2. Olena Miliienko

Кваліфікація: д. ю. н., доцент, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0389-7821**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна школа суддів України**Код за ЄДРПОУ:** 37451388**Місцезнаходження:** вулиця Липська, буд. 16 Г, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство юстиції України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Чумак Володимир Валентинович
2. Volodymyr Chumak

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6171-2250**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна**Код за ЄДРПОУ:** 02071205**Місцезнаходження:** майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

